

MÁTE ZAHRÁDEČKU JAKO DLAŇ?
I TAKOVOU UMĚJÍ KRAJINNÍ DESIGNÉŘI
A ZAHRADNÍ ARCHITEKTI DOVĚST
K DOKONALOSTI

Zahradníkův ro(c)k

TEXT KATEŘINA KADLECOVÁ

MOŽNÁ VÁS JEHO PŘÍSTUP NADCHL V SERIÁLU ČESKÉ TELEVIZE *FERDINANDOVY ZAHRADY*. MOŽNÁ JSTE PŘEČETLI JEHO KNIHY *ŽIJTE VE SVÉ ZAHRADĚ A ZELENÉ POKOJE*. A MOŽNÁ JSTE BĚHEM KORONAVIROVÉ PANDEMIE STEJNĚ JAKO JÁ KONEČNĚ ZREKONSTRUOVALI DOMEČEK, ZADLUŽILI SE DO KONCE ŽIVOTA A Z OKNA KOUKÁTE NA ZAHRÁDKU VELIKOSTI PLIVÁTKA, S NÍŽ SI JAKOŽTO KLASICKÝ POČÍTAČOVÝ PŘIHRBENEC ABSOLUTNĚ NEVÍTE RADY. CO TEDY UDĚLÁTE? NĚCO MÁLO POGOOLÍTE A PAK SE ZAPÍŠETE DO ON-LINE KURSU ZAHRADNÍHO ARCHITEKTA FERDINANDA LEFFLERA A JEHO ATELIÉRU FLERA. MÍSTO PLANÉHO SNĚNÍ O NĚČEM, ČEMU NEROZUMÍTE ANI ZBLA, SE PUSTÍTE DO SKUTEČNÉHO STUDIA, JEHOŽ PLODY SKLIDÍTE UŽ ZA PÁR MĚSÍCŮ – TOTIŽ AŽ BUDETE NA JAŘE SÁZET A SÍT.

3D model domku se zahrádkou a náčrtek z ruky geodeta Martina Dosedly, který modelu předcházel

MODEL ARCHIV STUDIA FLERA

Ten kurs se jmenuje *Žijte ve své zahradě* a navnadí vás na patnáct hodin videí, natočených právě týmem popularizátora krajinné architektury Ferdinanda Lefflera. Ten kromě několika honosných českých zámeckých zahrad navrhl nebo spolunavrhl řešení stovek zahrad soukromých a získal vysoká ocenění i zakázky třeba pro hotelové resorty na Zanzibaru a v Nizozemsku nebo pro soukromé majitele úchvatných vil v Kanadě či Kostarice. Nejen že se dokáže naladit na osobnost majitele a nevnucovat mu svůj vkus, ale jako otec čtyř dětí a majitel číperné psí smečky přesně ví, co je praktické a účelné a co je pro vaše potřeby předražené, přebujelá zbytečnost. To je můj člověk, řekla jsem si: je to náš vrstevník, taky bydlí ve zrekonstruovaném starším domě, i těch dětí máme stejný počet, jen my místo psů venčíme párek morčat. Shodně

máme rádi přírodní materiály, lehké konstrukce, divokou zeleň a kvantum kytek. A kursovně 5900 korun v dnešní době, kdy člověk pomalu neví, zač ty peníze utratit – na dovolenou se trochu bojím, na nákup večerních šatů vzhledem k Damoklovu meči visícímu nad divadly a plesy nemá pomýšlení –, koneckonců není tak moc.

Kurs svým frekventantům slibuje, že pod Ferdinandovým vedením určí styl vlastní zahrádky, zamyslí se nad specifiky pozemku, vyberou vhodný mobiliář i osazení a ve finále naplánují realizaci a zsumují přibližný rozpočet. Podle mé vlastní zkušenosti máte před sebou takových třicet hodin zábavy – a taky klikání a šprtání a chvíle vzteku, kdy vám to prostě nesedí a neladí. Kurs vám pomůže „z roztěkaných nápadů vytvořit jeden kompaktní celek“, jak se na webu zjtevesvezahrade.cz svěřuje

Ferdinand Leffler (uprostřed) a Daniel Veróny (zcela vpravo) diskutují o zahradě s těmi, kdo ji pak budou zušlechťovat

FOTO MARTIN SVOBODA

INZERCE

Najděte svou zimní říši s Thule

At' už se jedná o rychlý výlet kousek od domova, lyžařskou dovolenou s přáteli a rodinou, nebo náročnější expedici, Thule vám pomůže jednoduše převést vše, co potřebujete na příští zimní dobrodružství.

Thule Vector NALOŽTE VÝBAVU A VYRAZTE DOHOR

Střešní box, který dokonale spojuje eleganci s prémiovými vlastnostmi a zajistí osobitý vzhled jakémukoli vozidlu. Je vybaven integrovaným osvětlením a plstěným dnem pro ještě vyšší ochranu výbavy a komfort uživatele.

Prozkoumejte celou řadu zimních produktů Thule

Od nosičů na lyže a snowboardy přes střešní boxy až po obaly, tašky a batohy. Thule má všechna řešení, jak dostat vaše zimní vybavení do finální destinace. Udržujte vše organizované a po ruce v chytře řešených turistických a lyžařských batohách. Vezměte s sebou také děti a vychutnejte si společně svobodu při příštím dobrodružství s oceněnými multifunkčními sportovními vozíky a doplňkovou sadou pro běžecké lyžování.

Thule UpSlope ZIMNÍ EXPEDICE BEZPEČNĚ

Usnadněte si zimní výlety díky jednoduchému přístupu k výbavě a díky flexibilitě, kterou poskytuje možnost zvýšení bezpečnosti přidáním Mammut Removable Airbag 3.0. Pohodlnou a stabilní jízdu zajišťují postranní kapsy, které se omotají kolem těla. Batoh také disponuje řadou kapes, příhrádek a dalších vychytávek, aby vám na zimních expedicích nic nechybělo.

NÁČRTEK MARTIN DOSEDLA

V ateliéru Flera vysvětluje Ferdinand Leffler, kde že jednou bude ten gril. Přihlíží mu Daniel Veróný.

absolventka Katka, jež lekce dostala od manžela k narozeninám. Inspirujete se pohledem na stovky fotografií zdařilých realizací, rozlišíte funkční a potřebné od dreku, konečně se naučíte rozeznávat jednotlivé trvalky a získáte ponětí o sortimentu tuzemských zahradnictví, mimo jiné. Tahle zahradní příprava si bohužel žádá i vaši vlastní práci: musíte totiž pečlivě zakreslovat na speciální čtverečkovaný papír do půdorysu všechno, co si vymyslíte, a ještě předtím směry slunečního svitu a větru a podobně. Komu ve škole podobně jako mně nešlo kreslení ani geometrie a kdo nemá prostorovou představivost, bude chvílkami muset zatnout zuby. A po skončení kursu bude chtít víc. Takže si na webu Flery najdete sekci Poptávka a pošlete obsáhlý e-mail s požadavky a fotkami a pak už jen čekáte na ten zázrak.

DOSTAT LIDI DO ZAHRADY

Jakmile Ferdinand Leffler a Daniel Veróný vystoupili z auta před mým domem, věděla jsem, že je zle. Ten před pár týdny dokončený chodníček z narzlého porfyritu zapuštěného v betonu panáčky z Prahy věru nenadchl. Popelnice je neprakticky situovaná, svah do zahrady moc prudký, terén členitý. To vím taky, a dál?

„Dál si budeme tak dvě hodinky tady na zahradě povídat o tom, co máte jako rodina rádi, co si od téhle za-

hrady vlastně slibujete, jak trávíte volný čas, jestli chcete ohniště, kompost, hamaku nebo radši pingpongový stůl. Nebo všechno,“ říká Ferdinand a Daniel si začíná fotit dům i pozemek. „Mým cílem je dostat lidi do zahrady, tak to pojďme vymyslet tak, aby se vám tu trávil čas co možná nejlíp a abychom těch pět set metrů čtverečních dokonale využili pro vaše účely.“

Tak jim to jeden přes druhého vysvětlujeme, aspoň my čtyři starší, kteří na rozdíl od dvou přítomných mimin umíme mluvit. Že jsme celé dny tak aktivní, že chceme na zahradě hlavně odpočívat – ne nadarmo jsem v rámci kursu dala svému pramálo

ambicióznímu projektu název *Líná zahrada*. Ale neradí bychom, aby byl ten zelený dvorek s pěti ovocnými stromy prázdnou dekorací, na kterou se bude dobře koukat, ovšem špatně se v ní povalovat. Že se rádi cpeme broskvemi i rybízem, ale nejsme ochotni dřít na záhonech jak na plantáži. Že do zdejší úrodné hlíny budeme jakožto velcí kuchaři potřebovat nasázet všechny možné bylinky a v rámci šetření taky česnek, ale rovněž zapustit koš na basketbal a kúly na houpačci s ráam na houpačku... A že na terase chceme grilovat a na balkóně bude vířivka a vůbec si toho navymýšlíme strašně moc. Dva estéty v outdooro-

Chodníček od zahradních architektů z Flery

vých outfitech to nijak nepřekvapuje, dělají si poznámky, a naopak své protějšky v montérkách a teplácích hecují do vymýšlení detailů.

Tak plodnou, poučnou, naděje plnou diskusi jsem nečekala. Sdílená averze k celonárodní epidemii ztraceného bednění se přelila do debaty o charakteru plotů. Najednou jsme přesně věděli, jestli zvolené letničky snesou naši půdu, jaký je úzus vzdálenosti ovocných stromů od sousedova plotu (aby mu naše přezrálé slívy nepadaly z přečnivajících větví na hlavu), kolik keříků kanadských borůvek je pro šestičlennou rodinu tak akorát... Když hledáte odpovědi na internetu, co odborník, to názor – a část rádců jsou joudové, což občas není lehké odhalit. Tady za vámi přijdou experti až na práh a diskutují s vámi, jak dlouho chcete a jak dlouho je potřeba. Asi i proto se na služby více než třiceti architektů ateliéru Flera momentálně čeká až na výjimky osm měsíců. Ale jak říká Ferdinand: „Pokud vám, a zvláště v této době, kdy řemeslníci chybějí, řekne kdokoli od fochu, že může hned, něco je špatně.“

BEZ PRÁCE NEJSOU MOTÝLE

Dva koronavirové roky nám ukázaly, jak důležité je mít někde poblíž domova kousek přírody, kam se lze i za tvrdého lockdownu uchýlit a nadržat čerstvého vzduchu, ideálně bez roušky. A i když hity z *Receptáře* nejen na neděli už dávno nejsou tématem hospodských debat, duch Přemka Podlahy a praotců zahrádkářů v nás dřímá dál. Jenže mnozí postrádáme znalosti předků i šikovné ručičky a taky se víc než dřív obáváme, co našim pěstitelským nebo, ne-dej bože, i chovatelským eskapádám řekne soused, jehož předzahrádka jako by vypadla z Pinterestu, precizně zastřižená komule Davidova je obsypána osmnácti druhy motýlů a kompost sám by si zasloužil vlastní Instastory...

„Mnozí architekti, včetně těch zahradních, lidí straší: Radši sami vůbec nic nedělejte, na nic nesahejte, ať to nepokazíte,“ říká Ferdinand. „My se snažíme dělat opak – vždyť zahrádky a domy si lidé stavěli před revolucí a pěkných pár let po ní sami. I proto jsme se pustili do videokursu, abychom všem dodali nejen know-how, ale především odvalu. Neměli bychom ztratit kontakt s půdou, se zahradou. Budeme ji sami obývat, tak bychom ji měli umět také sami obstarat.“

Originální koncept on-line lekcí nese ovoce – kurs *Žijte ve své zahradě* už má přes dva a půl tisíce spokojených frekventantů a Ferdinand se chystá překlomit celý projekt do za-

Poggenpohl Studio Praha
Vínohradská 35
120 00 Praha 2
www.poggenpohl.cz

FIRST IN GERMAN LUXURY
KITCHEN ARCHITECTURE
POGGENPOHL.COM

„Vítací lavička“ s výhledem do zeleně

hraničních mutací. Začíná s tou polskou; naši severní sousedé podle něj mají pro zahrady podobné podmínky a sdílejí prý s námi národu. Ještě před Vánoci se Flera chystá spustit i návazný kratší kurs Chytře na realizaci – až příliš často se prý děje, že absolventi kursu končí s krásnými projekty v rukou a nevědí, co si s nimi počít, za kým jít, jakého řemeslníka požádat o které služby. Flera sama sice realizace neprovádí, ale dokáže ve většině míst republiky doporučit dobré spolupracující zahradníky. Jenže kdo by rád neušetřil nějakou tu korunu a nezačal raději kopat, mulčovat a vertikovat sám. Je přece známo, že komu se nelení, tomu se zelení.

ZAHRADA S TERASOU

Chce se říci, že Ferdinand Leffler dělá pro české majitele zahrad totéž co Zdeněk Pohlreich pro restaurátéry nebo druhdy Jamie Oliver pro Brity v oblasti popularizace domácího vaření. Během vysílání šestnáctidílného cyklu *Ferdinandovy zahrady* za sobotních podvečerů na ČT1 roku 2017 se vzedmula obrovská vlna zájmu a do ateliéru psaly i desítky zájemců denně v domněni, že za pár dní a deset tisíc korun přijdou k návrhu vysněné zahrady a nejlépe i návodu na spokojený život. Tak to samozřejmě není a spolehněte se, že ani u konkurence; tou jsou v rámci republiky pro Lefflera a spol. jen Štěpánka Šmídová a její Landscape Architects a vyhlášený brněnský ateliér Partero.

Po úvodní schůzce s lidmi z Flera, nebo možná ještě lépe před ní, je třeba zajistit si polohopisný a výškopisný plán zahrady, tedy, lidově řečeno, zaměření pozemku geodetem. Který bude mít čas nejdřív za dva týdny. Projde se vám po zahradě s „totalitou“ a jinými důmyslnými přístroji, požádá vás o hrnek kafe a posléze i o bratru osm tisíc korun. Teprve pak jeho několikadenní práci v podobě plánů a 3D modelu dostane do rukou někdo z Lefflerových lidí, v našem případě slovenský inženýr Daniel Veróny, a ten nad socháním vašich snů stráví padesát a více hodin. Občas vám zavolá, abyste našli krejčovský metr a přeměřili mu vnější římsy domu kvůli zamýšlenému balkónu, vyžádá si seznam vašich oblíbených rostlin, nebo aspoň barev květů, promyslí do detailů ty nejhodnější technologie, vegetaci a materiály, rozmluví vám předražený dřevoplast a obratně vás vmanévruje do modřínu nebo exotických dřevin, aby terasa stárla přirozeně s vámi. Tedy až na ni jednou budete mít.

Po nějaké době dotazy lefflerovců ustanou, respektive studio vznese ten poslední: Kdy se za námi hodláte doštrachat na předváděčku? A vy se rozjedete do Prahy, ke smíchovskému nádraží, kde má Flera ve třech patrech honosného klasicistního činžáku kanceláře. Uvítá vás sám šéf studia, který je přítomen každé první schůzce se zákazníkem i této prezentaci, a váš osobní zahradní architekt. Počítačová

prezentace v programu SketchUp Pro připomíná 3D modelování domečků v Minecraftu; oproti němu však obnáší Danielův výklad legendy k nákresům, nad nimiž se vám chce plakat krásou. Jak je možné, že jste to tam neviděli? Ani během kursu vás nenapadlo, že tam ta vítací lavička může být – a že může být tyrkysově modrá a nádherně se doplňovat s tím motýlím keřem opodál. U mnoha věcí jsme věděli, že je chceme, jen jsme nebyli schopni domyslet, kam přesně mají přijít a proč právě tam. To za nás udělali architekti, jimž jsme za odměnu zkomplikovali život – teď mají po hodině diskusí plný papír našich drzých připomínek: Kde je to slíbené parkovací stání? Čím lze nahradit tu úžasnou venkovní křesla Todusa, když nám někde po cestě praskne přefouknutý rozpočet? A kam narveme vířivku, až na ni za deset let budeme mít peníze?

K takovému doladění pak slouží finalizační schůzka, prováděčka, kde se také stanoví přibližný rozpočet. Naši zahradu na kraji světa by prý firma udělala na klíč tak za milion (opět pláčete, tentokrát hrůzou). I s terasou ovšem.

RYTÍ? LABUŽO!

Tento článek jsem ostatně psala poněkud přerývaně. Četla jsem si totiž paralelně stará moudra v *Zahradníkově roce* Karla Čapka a srovnávala starosti a radosti zahrádkářů před bezmála sto lety s těmi svými. Vezměte si hned první větu oné knižič-

ky fejetonů: „Zahrádky je možno zakládati hned několikerym způsobem; nejlepší je ten, že se na to vezme zahradník...“

Inu, zas tak moc se toho v uplynulém století nezměnilo. To vím i díky tomu, že teď, ačkoli sadařova sezóna je zdánlivě u konce, trávívám nějaký čas na naší protozahradě; předponu proto- vnímejte jako něco nedefinitivního, co předchází kýženému stavu. Ve vleku Lefflerovy vizualizace jsem s otrockou přesností na místa vyznačená ve studii vysadila kanadské borůvky, rybíz, angrešty, švestku a dvě slívy, tu fialovou a pak tu, které se v mém dětství říkávalo ryngle. Navštívila jsem Mountfield a železářství, vyrazila do zahradnictví pro křoviska a do arboreta pro inspiraci. Zítra se pak hodlám zaobírat velkým dílem: zryju totiž provizorní záhon k výsadbě česneku, jež máme tak dramatickou spotřebu, že nám místní farmářský trh přestal stačit. Kdybych neušla tu dlouhou, několikaměsíční cestu, na jejímž konci mě čekala třicetistránková studie v kroužkové vazbě s razítkem od Lefflerů, v životě bych nevzala do ruky tolik zahradnického náčiní během jediného týdne.

„Ano, v listopadu se má obracet a kypřit půda; nabírat ji plným rýčem, to je tak chutný a labužnický pocit, jako byste nabírali plnou sběračkou, plnou lžící jídlo,“ píše Karel Čapek a má recht. Škoda že nemůže pracovat ve Ferdinandově týmu. Ti dva by si jistě rozuměli.

NASTÁVÁ OBDOBÍ PRO POHODLNOU OBUV

Barbora Strýcová

Barbora Strýcová

Vzor:
AACHEN OILED
SUEDE COGNAC

ROCK
SPRING

www.rockspring.cz

premium
BAREFOOT
by Rock Spring